

PM Naturvärdesinventering på förstudienivå Dubbspår Dalslund-Hökmora Dalarnas och Västmanlands Län

Järnvägplan, 2021-06-18

Dokumentnamn: 167966-01-025-002

Uppdragsnummer: 167966

Trafikverket

Röda vägen 1

781 89 Borlänge

E-post: trafikverket@trafikverket.se

Telefon: 0771-921 921

Dokumenttitel: PM Naturvärdesinventering på förstudienivå

Författare: Sweco

Dokumentdatum: 2021-06-18

Ärendenummer: TRV 2021/16358

Åtgärdsnummer: 17686

Uppdragsnummer: 167966

Version: 0.4

Kontaktperson: Fredrik Karlsson, Projektledare Trafikverket

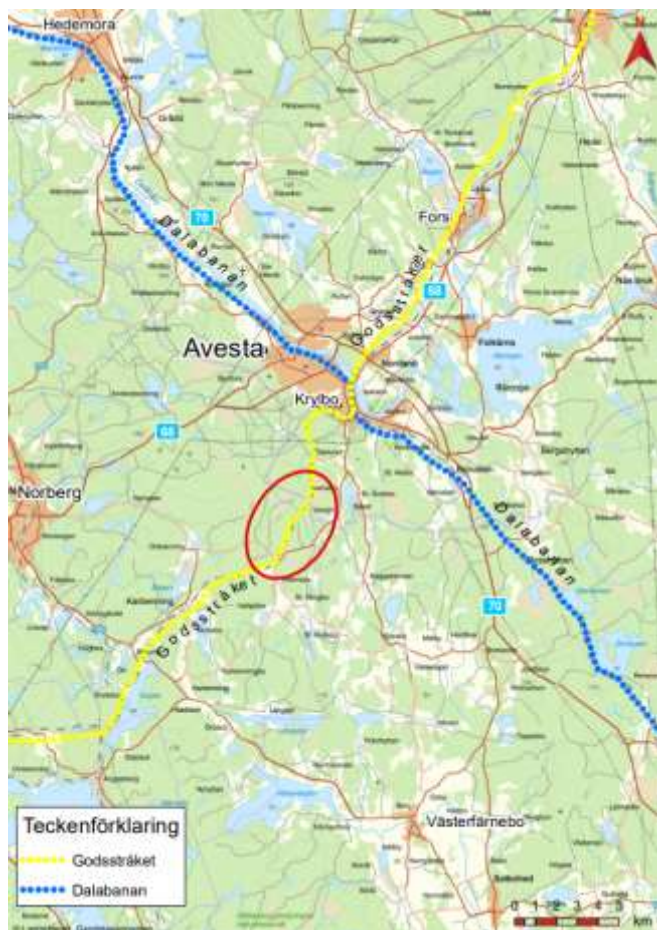
Innehåll

1. Bakgrund	1
2. Syfte.....	3
3. Metodik	3
3.1. Metodbeskrivning	3
3.2. Metodval i det är uppdraget	3
3.3. Tidpunkt och ansvarig personal	3
3.4. Avgränsning	3
3.5. Informationskällor och litteratur.....	3
4. Resultat.....	4
4.1. Områdesbeskrivning.....	4
4.2. Kända naturintressen	4
4.3. Artfynd.....	4
4.4. Potentiella naturvärdesobjekt.....	6
5. Referenser	11

1. Bakgrund

Sträckan Dalslund-Hökmora ingår i Godsstråket Storvik-Frövi och den enkelspåriga delen är i nuläget mycket hårt belastad. Trafikefterfrågan förväntas fortsätta att öka vilket medför ett behov av att kunna köra fler godståg. Däremot är möjligheterna att utöka antalet tåg med dagens infrastruktur mycket begränsade. Det höga kapacitetsutnyttjandet leder också till långa res- och transporttider eftersom tågen tappar tid vid tågmöten. Därför ger ett dubbelspår i hela sträckningens längd betydligt större effekter och större gångtidsvinster. Syftet med de kapacitetshöjande åtgärderna längs stråket är att skapa utrymme för prognostiserad tillkommande godstrafik samt att förbättra transportkvaliteten för befintliga tåg.

Projektet avser dubbelspår i befintlig sträckning mellan Dalslund, ca km 166+200 – Hökmora växelläge, ca km 171+600, se figur 1. Detta projekt är en fortsättning av dubbelspåret från åtgärd B31P017 - Godsstråket, kapacitetshöjande åtgärder, dubbelspår Avesta Krylbo -Dalslund. Befintligt enkelspår ska användas som ett av spåren för att uppnå dubbelspår. Utredning av den befintliga järnvägens tillstånd skall också utföras.

Figur 1: Orienteringskarta

Projektet avser att ta fram en systemhandling, järnvägsplan med miljöbeskrivning samt tillståndshantering och anmälningar för dubbelspår längs befintlig sträckning på bandel 313 för sträckan Dalslund-Hökmora. Sträckningen börjar vid ca km 166+200 och har sitt slut vid Hökmora, ca km 171+600. Ett nytt spår placeras minst 6,5 meter från det befintliga enkelspåret och dimensioneras för STAX 25 ton och stvm (största tillåtna vikt per meter) 8 ton/m. För det befintliga spåret förutsätts samma trafiklast som tidigare. Befintlig plankorsning norr om Bredmossen stängs, eftersom det med dagens krav inte är tillåtet med plankorsning vid dubbelspår.

Som ett underlag för järnvägsplanen har en naturvärdesinventering på förstudienivå genomförts.

Objektet är beläget i Dalarnas och Västmanlands län, se figur 2.

Figur 2: Översiktskarta över aktuell järnvägssträcka.

2. Syfte

Syftet med naturvärdesinventeringen är att på ett standardiserat sätt identifiera, avgränsa, beskriva och klassificera de delar av inventeringsområdet som är av betydelse för biologisk mångfald.

3. Metodik

3.1. Metodbeskrivning

Naturvärdesinventeringen har genomförts enligt Svensk standard SS 199000:2014 *Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning* med tillhörande Teknisk rapport (SIS-TR 199001:2014).

3.2. Metodval i det är uppdraget

Naturvärdesinventeringen genomfördes på *förstudienivå*. När det gäller noggrannheten har ambitionsnivån *medel* valts. Det innebär att naturvärdesobjekt med en yta på minst 0,1 ha stora alternativt är minst 50 meter långa och 0,5 meter breda har eftersökts.

3.3. Tidpunkt och ansvarig personal

För förstudien ansvarar Kirsi Jokinen. Förstudien utfördes i maj 2021. Ansvarig för teknikgranskning av rapporten hos Sweco är Gry Benediktson.

3.4. Avgränsning

Inventeringsområdet utgörs av en korridor som sträcker sig 100 meter på båda sidor om järnvägen mellan Dalslund och Hökmora (Figur 3).

3.5. Informationskällor och litteratur

Inventeringen inleddes med en sammanställning av kända naturintressen samt tolkning av ortofoton och topografiska kartor. Kunskap om naturintressen inhämtades från Länsstyrelsen i Dalarnas län, Länsstyrelsen i Västmanlands län, Skyddad Natur och Skogsstyrelsen. Flygbildstolkningen fokuserade på att hitta äldre skogsbestånd, sumpskogar, våtmarker och bäckar. Artfynd i inventeringsområdet kontrollerades från Artportalen för perioden år 2000-2021.

Kontakt togs med Ann-Sofie Hildonen från Avesta Naturskyddsförening och Hans Nyberg från Naturskyddsföreningen Norberg för att få fördjupad kunskap om eventuella naturintressen inom inventeringsområdet.

4. Resultat

4.1. Områdesbeskrivning

Landskapet som omger järnvägssträckan utgörs av skogsmark med inslag av våtmarker och vattendrag. Skogen är till största del brukad barrskog som är så påverkad av mänsklig aktivitet, till exempel dikning, avverkning och röjning, att den bedöms ha begränsad betydelse för biologisk mångfald. Mindre bestånd av sumpskog och några större myrar finns i sänkor i landskapet. Det skogsdominerade landskapet avbryts vid Hökmora, i södra ändan av inventeringsområdet, av ett litet område med bebyggelse och åkermark.

Flera mindre vattendrag rinner genom inventeringsområdet. Vattendrag bidrar med variation i landskapet och utgör spridningskorridorer och livsmiljöer för många växter och djur.

4.2. Kända naturintressen

Inga skyddade naturområden finns inom inventeringsområdet.

Skogsstyrelsen har identifierat sex områden med sumpskog i inventeringsområdet (Figur 3). Sumpskogar utgör livsmiljöer för många växter och djur samt skapar variation i landskapet, som i övrigt domineras av brukad barrskog. Därför är sumpskogar potentiella naturvärdesobjekt.

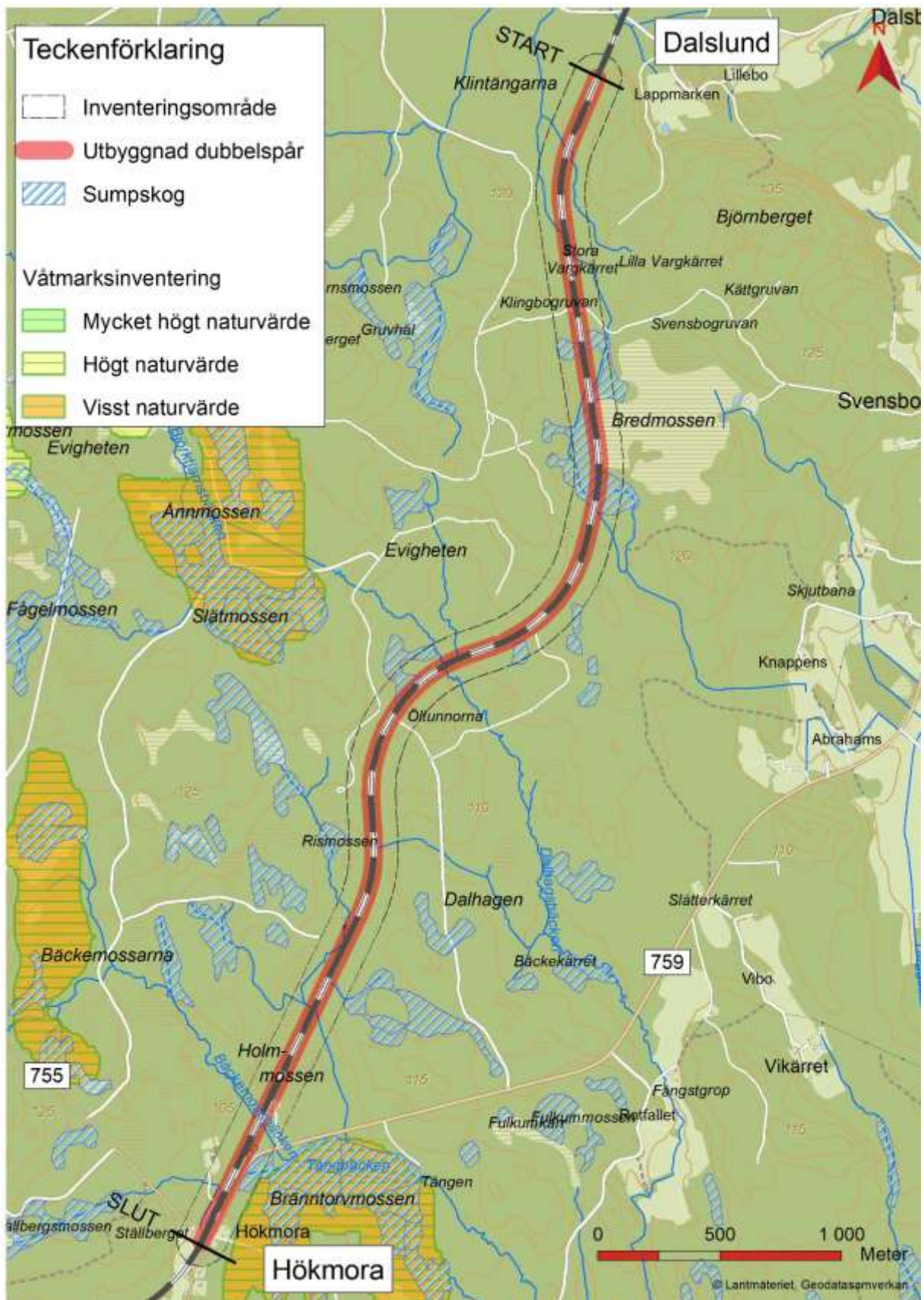
Drygt 1 km söder om Dalslund, på östra sidan av spåret, finns en större våtmark som kallas för Bredmossen. I länsstyrelsens våtmarksinventering har Bredmossen bedömts ha lågt naturvärde eftersom mossen är helt och hållet exploaterad då den används som torvtäkt. Vid Hökmora ligger Brännatorvmossen, som i länsstyrelsens våtmarksinventering har bedömts ha visst naturvärde, precis utanför inventeringsområdets östra gräns (Figur 3).

Hökmora stationsområde har vid Trafikverkets inventering av artrika järnvägsmiljöer bedömts ha visst naturvärde. I stort domineras vegetationen i området av hallon och andra högvuxna arter, men här växer även flera karaktäristiska arter för artrika järnvägsmiljöer som getväppling, knytling, strimsporre, gulsporre och åkervädd.

Kontakten med de lokala naturskyddsföreningarna resulterade inte i någon ytterligare information om naturintressen.

4.3. Artfynd

I Artportalen finns inga artfynd inrapporterade från inventeringsområdet. Mindre vattensalamander, fläcknycklar och revlumner har rapporterats i anslutning till inventeringsområdet. Det är rimligt att anta att dessa arter kan förekomma även inom inventeringsområdet.

Figur 3: Kända naturintressen i inventeringsområdet.

4.4. Potentiella naturvärdesobjekt

Totalt avgränsades 16 potentiella naturvärdesobjekt i förstudien. Det fanns inte tillräckligt mycket underlag för att bedöma objektens naturvärdesklass. De potentiella naturvärdesobjekten utgörs av 9 mindre vattendrag, 6 sumpskogar och en artrik järnvägsmiljö (Tabell 1). Naturvärdesobjekten visas på karta i Figur 4 och Figur 5.

Tabell 1: Potentiella naturvärdesobjekt inom inventeringsområdet.

Objektsnr	Naturvärdesobjekt	Sida av järnvägen
1	Dike vid Hökmora	Västra
2	Sumpskog vid Hökmora	Östra
3	Dike vid Bränntorvmossen	Östra
4	Artrik järnvägsmiljö vid Hökmora	Båda
5	Bäckemossbäcken	Båda
6	Tångbäcken	Båda
7	Mindre vattendrag norr om Hökmora	Östra
8	Sumpskog vid Evigheten	Västra
9	Dalhagsbäcken	Båda
10	Sumpskog nordost om Öltunnorna	Östra
11	Sumpskog vid länsgränsen	Östra
12	Mindre vattendrag söder om Bredmossen	Östra
13	Sumpskog väster om Bredmossen	Båda
14	Mindre vattendrag vid Bredmossen	Båda
15	Sumpskog nordväst om Bredmossen	Båda
16	Mindre vattendrag norr om Bredmossen	Båda

Objekt 1 – Dike vid Hökmora

Objektet utgörs av ett dike som rinner från en mosse väster om järnvägen till Hökmora. Inom inventeringsområdet utgörs vattendraget av ett rakt dike som rinner genom skog och ruderatmark intill järnvägen. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 2 – Sumpskog vid Bränntorvmossen

Objektet utgörs av sumpskog som domineras av trädslagen tall och glasbjörk. Objektet har avgränsats vid Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Mellan en fjärdedel och en tredjedel av trädsiktet består av lövträd. Området är dikat, vilket innebär en stark generell påverkan. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 3 – Dike vid Bränntorvmossen

Objektet utgörs av ett dike som rinner från järnvägen mot Bränntorvmossen i öster. Inom inventeringsområdet utgörs vattendraget av ett rakt dike som rinner genom sumpskog (naturvärdesobjekt 2). Naturtypen är vattendrag.

Objekt 4 – Artrik järnvägsmiljö vid Hökmora

Objektet utgörs av en artrik järnvägsmiljö vid Hökmora, som har avgränsats vid Trafikverkets inventering. Flera naturvårdsarter (enligt Trafikverkets definition) har påträffats inom området: getväppling, knytling, strimsporre, gulsporre och åkervädd. Vegetationen domineras av hallon, älggräs, renfana och sly. Andra växter som växer i stationsområdet är åkervädd, sandtrav, flockfibbla och gråfibbla. Den invasiva arten blomsterlupin har observerats inom området. Ett värdeelement i form av en rosbuske har påträffats. I Trafikverkets inventering från 2015 har objektet bedömts ha visst naturvärde. Naturtypen är infrastruktur och bebyggd mark.

Objekt 5 – Bäckemossbäcken

Objektet utgörs av Bäckemossbäcken, som rinner genom inventeringsområdet i öst-västlig riktning. Inom inventeringsområdet utgörs vattendraget av ett rakt dike som rinner genom skog. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 6 – Tångbäcken

Objektet utgörs av olika fåror av ett längre vattendrag, Tångbäcken, som rinner genom inventeringsområdet. Inom inventeringsområdet rinner vattendraget genom skogsmark. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 7 – Mindre vattendrag norr om Hökmora

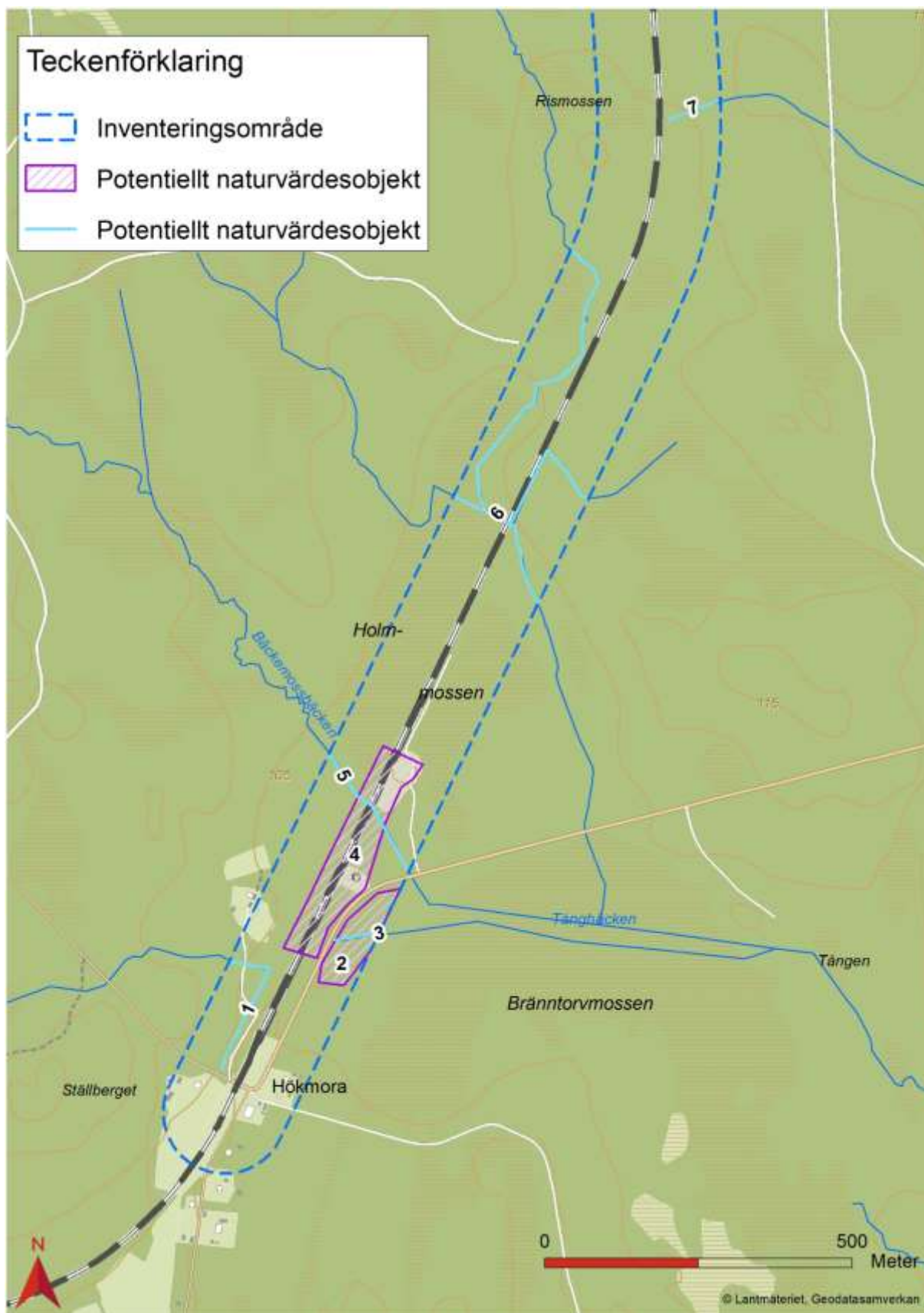
Objektet utgörs av ett vattendrag som börjar intill järnvägen och rinner österut. Vattendraget rinner genom skogsmark, längs kanten till ett kalhygge. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 8 – Sumpskog vid Evigheten

Objektet utgörs av en yngre sumpskog som växer på ett kärr. Objektet har avgränsats vid Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Enligt Skogsstyrelsen är trädbeståndet skiktat och domineras av tall. Sumpskogen är utsatt för en stark generell påverkan genom avverkning. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 9 – Dalhagsbäcken

Objektet utgörs av olika fåror av Dalhagsbäcken, som rinner genom skogsmark i inventeringsområdet i nord-sydlig riktning. Dalhagsbäcken är klassad som en vattenförekomst i VISS. Vattendraget har måttlig ekologisk status och den uppnår ej god kemisk status. Vattendraget klassas som naturlig men konnektiviten är dålig då vandringshinder förekommer. Naturtypen är vattendrag.

Figur 4: Potentiella naturvärdesobjekt i södra delen av inventeringsområdet.

Objekt 10 – Sumpskog nordost om Öltunnorna

Objektet utgörs av talldominerad sumpskog som växer på ett kärr. Objektet har avgränsats vid Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Sumpskogen är utsatt för en svag generell påverkan genom avverkning i närheten. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 11 – Sumpskog vid länsgränsen

Objektet utgörs av talldominerad sumpskog som växer på ett kärr. Objektet har avgränsats vid Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Sumpskogen är utsatt för en svag generell påverkan genom avverkning i närheten. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 12 – Mindre vattendrag söder om Bredmossen

Objektet utgörs av ett vattendrag som börjar intill järnvägen och rinner österut. Vattendraget rinner genom skogsmark i inventeringsområdet. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 13 – Sumpskog väster om Bredmossen

Objektet utgörs av sumpskog som är utpekad av Skogsstyrelsen. Sumpskogen är talldominerad mosseskog som växer intill torvtäkten på Bredmossen. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 14 – Mindre vattendrag vid Bredmossen

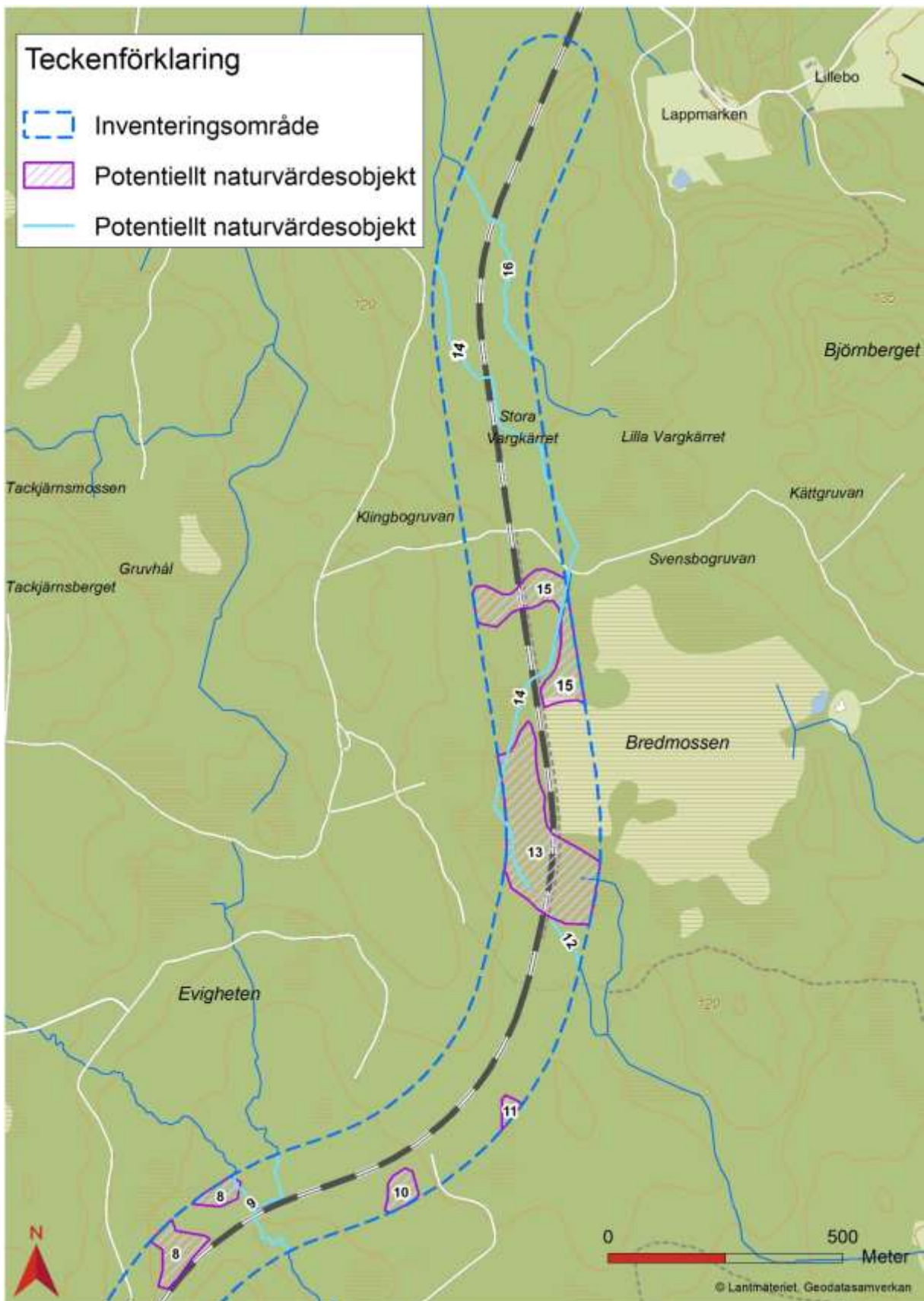
Objektet utgörs av ett vattendrag som börjar intill järnvägen och rinner norrut. I inventeringsområdet rinner vattendraget intill Bredmossen, genom två bestånd med sumpskog (naturvärdesobjekten 13 och 15) samt skogsmark. Naturtypen är vattendrag.

Objekt 15 – Sumpskog nordväst om Bredmossen

Objektet utgörs av talldominerad sumpskog som växer på ett kärr intill torvtäkten på Bredmossen. Objektet har avgränsats vid Skogsstyrelsens sumpskogsinventering. Naturtypen är skog och träd.

Objekt 16 – Mindre vattendrag norr om Bredmossen

Objektet utgörs av ett vattendrag som börjar öster om järnvägen och rinner norrut. I inventeringsområdet rinner vattendraget genom skogsmark. Norr om inventeringsområdet rinner vattendraget ihop med vattendraget som utgör naturvärdesobjekt 14. Naturtypen är vattendrag.

Figur 5: Potentiella naturvärdesobjekt i norra delen av inventeringsområdet.

5. Referenser

Digitala källor:

Artportalen, 2020. Rappportsystem för växter, djur och svampar. <http://artportalen.se/>

Länsstyrelsen i Dalarnas län, 2020. WebbGIS.

Länsstyrelsen i Västmanlands län, 2020. WebbGIS.

Skogsstyrelsen, 2020. Skogens pärlor. <http://minasidor.skogsstyrelsen.se/skogensparlor/>

Vattenmyndigheterna, 2020. www.viss.lansstyrelsen.se

Publicerade källor:

Swedish Standard Institute (SIS), 2014. Svensk Standard SS 199000:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Genomförande, naturvärdesbedömning och redovisning. SIS 2014, Stockholm.

Swedish Standard Institute (SIS), 2014. Teknisk rapport SIS-TR 199001:2014. Naturvärdesinventering avseende biologisk mångfald (NVI) – Komplement till SS 199000. SIS 2014, Stockholm.

Personlig kontakt:

Hildonen, Ann-Sofie. Avesta Naturskyddsförening. Mailkontakt eventuella naturvärden. 2021-05-11.

Nygren, Hans. Norbergs Naturskyddsförening. Mailkontakt eventuella naturvärden. 2021-05-12.

TRAFIKVERKET

Trafikverket, 781 89 Borlänge. Besöksadress: Röda vägen 1

Telefon: 0771-921 921, Texttelefon: 010-123 50 00

www.trafikverket.se